

www.oljan.fo

Jan Müller

27 - 08 - 2012

Kleist - Ikki talan um at endurskoða avtaluna

Tað kemur ikki upp á tal at endurskoða rammavtaluna millum Grønland og Danmark um, hvussu pengarnir frá grønlensku undirgrundini skulu býstast. Tað ger Kuupik Kleist, landsstýrisformaður, púra greitt, og hann og Helle Thorning-Schmidt, forsætisráðharri, draga sostatt eina línu í hesum máli. Forsætisráðharrin hevur nýliga víst aftur einum kravi frá Teimum Konservativu, Teimum Radikalum og Danska Fólkaplokkinum um at endurskoða avtaluna. Kuupik Kleist sigur við grønlenska kringvarpið, at eftir hansara tykki er tað óseriøst at krevja tingingar um at endurskoða rammavtaluna, bara tí at eitt felag hevur søkt um loyvi at útvinna eitt ráevni í undirgrundini. Tað, sum fekk teir trýggjar donsku flokkarnar at krevja nýggjar tingingar, var ein grein í Berlingske Business, sum nevndi, at tað ætlaða jarnnámið við Nuuk fór at geva 32 milliardir krónur í inntøku tey fyrstu 15 árin. Sambært rammavtaluni skulu grønlendingar hava tær fyrstu 75 milliúnir krónurnar, og tað, sum tá er eftir, skal býstast javnt millum partarnar. Tann danski parturin skal mótroknast í blokkstuðlinum til Grønlands, og fara inntøkurnar upp um blokkstuðulin, skulu partarnir aftur til samráðingarborðið. Nú útlit eru fyri inntøkum hava Tey Konservativu og Danski Fólkaplokkurin reist spurningin um at endurskoða avtaluna við tí fyri eygað at útvega dønum ein størri part av inntøkunum. Tey Radikalum eru í samgongu á Christiansborg, men fyri nøkrum døgum síðani tók talsmaður floksins í grønlenskum viðurskiftum, Jeppe Mikkelsen, undir við kravinum um nýggjar samráðingar. -Vit eiga at hava í huga, at vit styðja Grønland bæði beinleiðis við munandi blokkstuðuli, men at harafturat koma útreiðslur til verjuna og til rættarverkið í Grønlandi, segði hann. Danmark fær nóg mikið Kuupik Kleist sigur við KNR, at skuldi tað hent, at sjálvsstýrisavtalan skal endurskoðast, so má málið vera at gera eina avtalu, sum er betri fyri Grønland. Hann vísir á, at sjálvsstýrisavtalan er úrsliðið av

einari neyðsemju. -Tað tykist, sum at summi fáa tað at ljóða, sum at Danmark fær einki burtur úr møguligum ráevnainntøkum í Grønlandi, men sannleikin er, at tann danski staturin fær helmingin av avlopinum. Um onkur heldur, at Danmark skal hava meiri enn 50 prosent, so er okkurt, sum ikki ruggar rætt, og er tað málið, kunnu vit als ikki góðtaka tað, sigur landsstýrisformaðurin. Í Keypmannahavn hava bæði Sosialdemokratarnir og Vinstri víst aftur at endurskoða rammuvartaluna um býtið av inntøkunum frá grønlendsku undirgrundini.